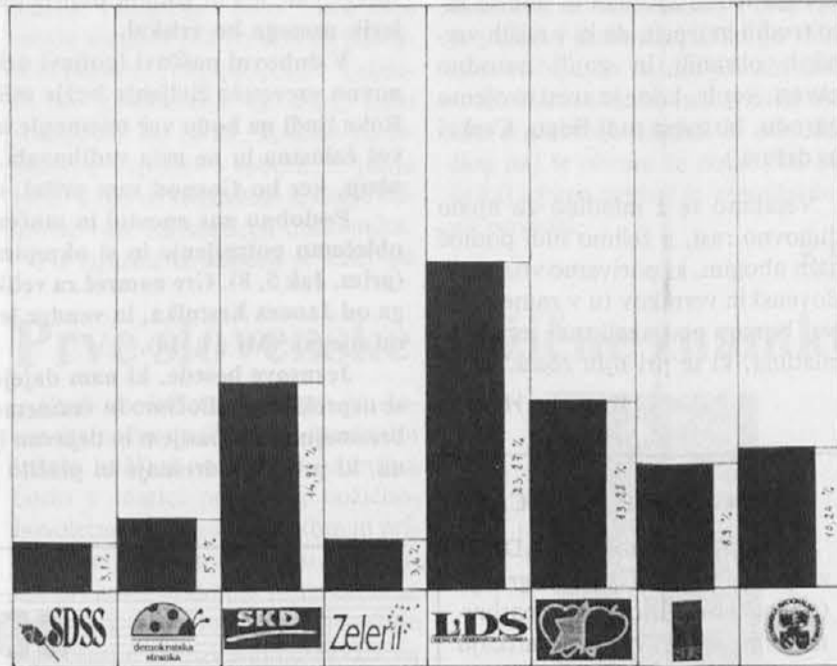

TAXE PERÇÛE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE
TASSA RISCOSSA	ITALY	GRUPPO 19/70% - AUTORIZZAZIONE DCSP/III/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991 - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE		RIVA PIAZZUTTA, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481/533177 - Fax 536978 - Poštni trn 11234499
PODUREDNIŠTVO:		Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Kučan ponovno predsednik - Kdo v vladi? Težave mlade ruske demokracije

Kljub temu, da uradno štetje glasov z nedeljskih volitev v Sloveniji še ni zaključeno, so zmagovalci že znani. Milan Kučan je bil s 64% ponovno izvoljen za predsednika Republike Slovenije in je daleč za sabo pustil drugega izzivalca, kandidata Slovenskih krščanskih demokratov Iva Bizjaka, ki je prejel 22% vseh glasov. Kandidat Ruplove Demokratske stranke Jelko Kacin je prejel le dobrih 7%, ostali predsedniški kandidati iz vrst opozicije pa zanemarljiv odstotek glasov, kar je zanikalo napovedi, da bo veliko število opozicijskih predsedniških kandidatov razpršilo glasove za Kučana. Zanimivo je, da so omenjeni predsedniški kandidati praviloma dobili manj glasov, kot pa so jih volilci namenili strankam, iz katerih isti kandidati izhajajo. Še najbližje bodo rezultati za Iva Bizjaka oz. Slovenske krščanske demokrate — seveda potem, ko bodo rezultati volitev v državni zbor dokončni. V trenutku, ko to poročam, je bilo prešteti še okrog 75% vseh glasovalnih lističev. Trenutni rezultati so torej naslednji: Liberalno-demokratska stranka 23,27%, Slovenski krščanski demokrati 14,94%, Združena lista 13,28%, Slovenska nacionalna stranka 10,24%, Slovenska ljudska stranka 8,9%, Demokrati 5,5% in Zeleni 3,6%. Od 23 strank, kolikor jih je nastopilo v volilni tekmi, jih bo le 8 vstopilo v parlament. Tako med sedanjimi parlamentarnimi strankami brez sedežev v državnem zboru ostajajo Liberalna stranka in Narodno-demokratska stranka.

Po napovedih, ki jih je moč sliša-

ti v tukajšnjih krogih, bosta prvi dve stranki po pribitku preostanka dosegli okrog 30% (LDS) oz. 20% (SKD), medtem ko se položaj ostalih strank (pač zaradi volilnega sistema) bistveno ne bo spremenil.

USPEHI STRANK

Po pričakovanjih je izjemen uspeh dosegla nacionalistična Slovenska nacionalna stranka Zmaga Jelinčiča kar zbujajo določeno mero zaskrbljenosti. SNS je volilce odjedala vsem strankam po vrsti, posebej pa verjetno krščanskim demokratom. Ne gle-

de na to, bodo ti v primeru izida okrog 20% presegli rezultat izpred dveh let za 50%, postali pa so tudi druga najmočnejša stranka v parlamentu (prej tretja), Drnovškovi Liberalni demokrati bodo volilni izid povečali za okrog 70-80% (glede na 1990) in jim bo očitno pripadlo mandatarstvo. Slovenska ljudska stranka je po mnenju tukajšnjih opazovalcev prejela več od pričakovanega. Združena lista (Stranka demokratske prenovne in dve izvenparlamentarni stranki bivših

(se nadaljuje na 2. strani)

Na pepelu nekdanje Sovjetske zveze so — kot znano — nastale nove samostojne države, v večini danes povezane v krhki Skupnosti neodvisnih držav. Gotovo med vsemi prednjači Rusija, saj je sama zdaleko (s Sibirijo) največja, pa tudi najpomembnejša naslednica ZSSR. Tu je sedanjí predsednik Boris Jelcin po Mihajlu Gorbačovu prevzel v roke veliko oblast, ki pa jo stalno ogrožajo razne opozicije, od komunističnih preostankov do različnih demokratskih gibanj. Ta se namreč bojijo, da bi si Jelcin hotel prevzeti preveliko oblast. Vsekakor pa ostane prav Ruska republika edini dejanski sogovornik Zahoda in vodilna sila v prej omenjeni Skupnosti.

Na drugi strani je med močnejšimi nasledniki pokojne Sovjetske zveze tudi Ukrajina, saj je druga po prebivalstvu, razvoju itd. Tamkajšnji predsednik, nekdanji komunist Leonid Kravčuk je namreč pravočasno zaigral na nacionalistične strune in si tako osvojil kar dobro in ustaljeno oblast v državi. Ne smemo pri tem tudi pozabiti na stare ukrajinske separatistične težnje že takoj po oktobrski revoluciji in v teku druge svetovne vojne. Omeniti moramo tu še pomembno dejstvo, ki zadeva vojno mornarico in atomsko orožje. Ukrajina že dolgo časa postavlja zahtevo, da nadzoruje in vodi vsa pristanišča in floto v Črnem morju, poleg Baltika glavno in še važnejše pomorsko

strateško področje. Zaenkrat je sicer prišlo do kompromisa o dvojnem upravljanju pomorske politike, vendar to ne bo večno. Sicer pa se Kijev v bistvu upira popolni atomski razorožitvi in s tem hrani delno jedrsko dediščino ZSSR (ki jo poleg Rusije ima še Kazakstan).

JELCIN DRŽI KRMILO

Ostale republike nekdanje Sovjetske zveze imajo seveda pri vsem tem manjši delež, čeprav kot članice Skupnosti neodvisnih držav tako ali drugače vodijo in kujejo svojo usodo. Poglejmo zato malo več v Moskvo.

Zadnji teden se je tu sestal Kongres ljudskih poslancev, nekaj razširjen ruski parlament (to formulo je poznal že Gorbačov), na katerega zasedanju je tekla beseda o sedanjem političnem trenutku. Ves zadnji čas je bilo veliko kritik na račun politike predsednika Jelcina. Tarča napadov so bili tudi posamezni njegovi glavni sodelovci, kot vladni predsednik Gaidar, Burbulis (ki je že moral prej iti na drugo mesto) itd. Opozicija je na splošno zahtevala nekoliko bolj okrnjeno vlogo izvršne oblasti, konkretno vlade, posredno pa predsednika samega. Zato je bilo na dnevnem redu veliko amandmajev s predlogi o večjem parlamentarnem nadzoru nad vlado. Pri končnem glasovanju pa vsa opozici-

(se nadaljuje na 2. strani)

Bosna in Hercegovina

Papež za vojaški poseg

Novice iz Bosne so vsak dan bolj porazne. V nedeljo so poročali časopisi, da so bili v soboto boji okrog Sarajeva najhujši do sedaj. Branilci so se morali umakniti, ker so ostali brez municije. Humanitarna pomoč je bila prekinjena, ker so nalašč streljali na letalo, v katerem se je peljal komandant modrih čelad. Ta je potem dejal: »Vsi poskusi za rešitev človeških življenj so propadli. Glas pušk je še vedno močnejši kot vse pobude za mir.« In postavil je predlog: Če se v enem mesecu spopadi ne nehajo, naj mednarodna skupnost nastopi z orožjem.

Počasi torej zori spoznanje, da mirovne sile na Balkanu ne bodo prinesle miru. Spoznanje prihaja nekoliko pozno, a boljše pozno kot nikoli.

Še bolj jasno kot ta general pozna razmere v BiH sv. oče. V Rimu se je začela mednarodna konferenca o prehrani, ki jo organizira FAO in ki ima svoj sedež v Rimu. Konference se udeležuje nad tisoč delegatov iz 150 držav. Konferenco je odprl sv. oče Janez Pavel II. z govorom, v katerem je spregovoril o Somaliji, Bosni in o nekaterih splošnih problemih lakote na svetu.

Prav te dni je stopila v veljavo odločba ZN za vojaški poseg v So-

maliji. Tja bodo poslali nad 30 tisoč marincev iz ZDA in druge vojaške enote, ki naj predvsem skrbijo za varen prevoz humanitarne pomoči prebivalstvu, ki umira od lakote. Vojaške čete so avtorizirane, da uporabijo tudi orožje, če bodo napadene. Gre za poseg, ki jim ni dovoljen v Bosni. Tam na napade ne smejo odgovoriti z orožjem, kar je velik nesmisel in zato tudi njih neučinkovitost. Sv. oče se je z vso

prizadevnostjo zavzel za pomoč človeštvu in bil pri tem zelo jase.

Dolžnost vesti je poseg, kadar množice ljudi umirajo od lakote zaradi notranjih konfliktov. V takem primeru ne gre več za notranjo zadevo in mednarodna skupnost je v vesti dolžna, da posreduje z vsemi sredstvi, tudi z orožjem.

Komandant modrih čelad in papež se ujemata, saj je v Bosni enak položaj kot v Somaliji.

Zakaj v Somaliji da, v Bosni pa ne

George Bush je ob koncu svojega mandata pristal na oboroženo intervencijo v Somaliji in poslal tja svoje marince, glede Bosne je pa gluhi. Neki ameriški diplomat je rekel, da je glede Bosne Bush kot otrok, ki noče videti in noče slišati. Zakaj? Verjetno zato, ker si med volilno propagando ni hotel otežiti položaja s kako vojaško avanturo. Na Balkanu se namreč prepletajo različni interesi. Tam je Grčija, ki noče neodvisne Makedonije; tam je Turčija, ki stoji na strani Muslimanov; tam je Nemčija, ki od nekdanjega stega roke preko Balkana proti Srednjemu vzhodu; tam je Rusija, ki je bila vedno velika zaščitnica Srbije. Tam bi lahko bi-

la tudi Italija, ki se je imela za zaščitnico Albanije in da ima interese v Istri in Dalmaciji. Slišati je tudi bilo, da je srbski loby v ZDA zelo delaven in da ima močan vpliv v Beli hiši.

Vse to in še kaj drugega je pritislo na Georgea Busha, da je doslej na tragedijo v BiH gledal ravnodušno. Pri tem je imel slabe zglede v Evropi. V Franciji je Mitterrand res obiskal Sarajevo, toda zaradi propagande, da pokaže svoje simpatije do Srbije, ki je zaveznica Francije od časov pred prvo svetovno vojno. Podobno zadržanje je kazala tudi Anglija, ki ji je podobno kot ZDA žal, da je razpadla FLRJ,

ki jo je pomagal ustvariti tudi Churchill v Moskvi med zadnjo vojno. Na Busha je gotovo vplivalo tudi dejstvo, da ZDA nimajo direktnih interesov na Balkanu.

Če to upoštevamo, potem laže razumemo Busha, ki ni »hotel ne videti ne slišati«. Vprašanje je le, ali je odbila ura, ko ZDA in z njimi OZN ne bodo več rabili dveh mer, eno za Somalijo, drugo za Bosno. Morali bi se pa zavedati grožnje, ki so nanjo opozorili tudi zastopniki modrih čelad, da se namreč konflikt iz Bosne lahko razširi na Kosovo in Makedonijo in nato na cel Balkan in morda še dalje. Ali naj se ponovi Sarajevo iz leta 1914? Še je čas, da se to prepreči.

Najmočnejše orožje za mir je molitev

Sv. oče se zaveda trpljenja nedolžnih zaradi oboroženih konfliktov v Evropi in na svetu, posebno v Bosni. Zato je ponovno apeliral na diplomate in politike. Posebno zaupanje pa ima v molitev. Saj Bog je gospodar src in človeške vesti. V sled tega je znova sklical vse ljudi dobre volje k molitvi v Asiziju, mestu sv. Frančiška, 9. in 10. januarja.

Tega posebnega srečanja, ki mu bo predsedoval papež, se bodo udeležili zastopniki škofovskih konferenc vse Evrope. Povabljeni so »z veseljem« tudi zastopniki drugih Cerkev in krščanskih skupnosti Evrope, hebrejci in Muslimani. »Posebna pobuda v Asiziju,« je dejal sv. oče, »bo simbol in ognjišče molitve za vse osebe dobre volje, posebno mladim, kajti od njih velikodušne zavzetosti zavisi, ali bo svet jutri znal odgnati skušnjavo vojne in izbrati pot miru.«

K molitvi za mir bo posvečen tudi prvi dan novega leta. Če hočeš mir, moli h Knezu miru in h Kraljici miru.

V tej številki dobite:

- Skupnost krščanskega življenja (stran 2)
- Jožko Kragelj zlatomašnik (stran 4)
- Izid natečaja za novo slovensko gledališko igro (stran 5)

»Skupnost krščanskega življenja« in naše želje

DUHOVNA MISEL ZA 3. ADVENTNO NEDELJO

— »Močni bodite. Nikar se ne bojte!
Glejte vaš Bog... On sam pride in vas reši.«
(Iz 35, 4)

RAZNA DUHOVNA GIBANJA

V pokoncilski Cerkvi se opaža nastajanje številnih duhovnih gibanj po vsem krščanskem svetu. Neko novo iskanje, ki je prav, usmerjeno, včasih pa tudi ne. Imamo gibanja v okviru Cerkve in cerkvenega nauka in zopet gibanja, ki so na robu herezije. Vsekakor pa gre za iskanje nadnaravnega.

V okviru Cerkve imamo n.p.r. Ognjiščarje — focolarini —, ki so razširjeni tudi v Sloveniji. Potem so tu takozvani pentekostali, ki stavijo v središče svoje duhovnosti Sv. Duha, češ da nanj preveč pozabljamo. Imamo tudi neokatehumenale, ki se posvečajo nekrščenim odraslim. Tu so še razne molitvene skupine, ki se zbirajo v imenu p. Pija, skupine romarjev iz Medjugorja, ki se zbirajo v manjših skupinah k molitvi rožnega venca. Potem so še druge, ki verujejo v razna Marijina prikazovanja. Pravijo, da je na vsem krščanskem svetu takih nad tristo, med katere spada tudi ona na Goriškem pri vasi Fara. Potem se pojavljajo tudi razne Cerkvi sovražne sekte, kot so Jehovci in drugi.

V Cerkvi se pojavljajo tudi nove skupine, ki bi rade nadomestile organizacije prejšnjih časov in prilagodile svoje delovanje sedanjim časom, ki so zelo drugačni od prejšnjih. Tako je pri nas »Skupnost krščanskega življenja«, ki bi rada obnovila delovanje nekdanjih Marijinih kongregacij.

Ta SKŽ — Skupnost kršč. življenja — je imela pretekli torek, 1. decembra v Zavodu sv. Družine svoj sestanek, na katerega je povabila zlati duhovnike in starše članov, da jim pojasni namen in delo tega združenja. Razveselila nas je velika udeležba naših ljudi iz mesta in dežele.

Udeležence je pozdravil msgr. Oskar Simčič, škofov delegat za Slovenijo, ki je imel uvodno besedo in pozneje tudi vodil debato. Za njim je pozdravil vse tudi predsednik te organizacije za Slovenijo in pojasnil, kaj je skupnost, namreč da zbira mlade ljudi, ki hočejo zares živeti in delati za Kristusa in njegovo Cerkev.

Nato je pojasnil akademik Damjan Hlede, kako je nastala in se razvila ta skupnost v Gorici. Začela je pri jezuitih s krožkom »Izvir« podobno ljubljanskemu »Kresu«. Obe

skupini sta zdaj pristopili v svetovno organizacijo »Skupnost krščanskega življenja«, ki ima za Slovence svoj sedež v Dravljah. Damjan Hlede je pojasnil, da člani te Skupnosti želijo živeti korenito po duhu Evangelija s pomočjo Ignacijevih duhovnih vaj in ostati zvesti Mariji.

Iz poročil, ki smo jih slišali, smo zvedeli za dosedanje delovanje te skupnosti v Gorici. Zbirajo se večkrat na teden pri jezuitih, imajo redne zaprte duhovne vaje, prirejajo skupna romanja. Tako so bili v Rimu, Asiziju in letos v Španiji po potih sv. Ignacija. Imajo skupne maše Slovinci in Italijani. Z eno besedo skušajo živeti čim bolj intenzivno duhovno življenje. Neka mati je med razgovorom povedala, kako se je njena hči spremenila, odkar je pristopila v to skupino: ne sili več v diskoklube, doma skupno molijo in berejo Sv. pismo.

NAŠE ŽELJE

Pri debati ni manjkalo pohvale za ta »stil življenja«, izneseni pa so bili tudi pomisleki.

Člani te skupine deloma ali pa popolnoma zapuščajo svoje župnije in življenje v njih. Ali bi ne bilo bolje, da bi bili tudi v pomoč domačemu dušnemu pastirju v njegovem prizadevanju za duhovno rast župnije, posebno mladih? Vsi ne morejo v Skupnost krščanskega življenja, ker nimajo za to poklica ne možnosti ne

Stalna molitev za duhovne poklice

Duhovni poklici - duhovniški, redovniški in misijonski - so velika potreba v Cerkvi vedno in povsod. A te poklice si je pridržal sam Gospod Jezus, da si jih izbira zlasti med mladimi ko je tudi naročil: »Prositi Gospoda žetve, da pošlje delavcev za svojo žetev«. To je naša velika dolžnost, če hočemo, da se bo Bog ozrl tudi na nas.

V mestu Gorici stalno molimo v ta namen, zlasti ko se vsak četrtek, ob 15. uri zbiramo v središčni cerkvi mesta pri Imakulati v ulici Garibaldi vse leto razen v poletnih mesecih julija in avgusta.

Prihajajte v obilnem številu, da si skupno izprosimo duhovnih poklicev! Tudi iz okoliških vasi, če se mudite v mestu!

zmožnosti, zato jih pa ne smemo zanemarjati. Odmaknjenost od župnije se čuti še bolj pri nas Slovincih, ker nas je tako malo in ker je vsaka moč v župniji dvakrat dragocena.

Tudi živimo kot manjšina med večino. Ali ni naša dolžnost, da gojimo tudi svoje narodne vrednote, kot so poleg jezika tudi kultura, petje, običaji. V Špetru med Beneškimi Slovinci je videmski nadškof Battisti dejal: Da ste Slovinci, vam tega ni dala ne Cerkev ne država, to vam je dal Bog. Primorski duhovniki smo se tega vedno zavedali in smo se zato trudili in trpeli, da bi v naših vernikih ohranili in gojili narodno zavest, ker le, kdor je zvest svojemu narodu, bo zvest tudi Bogu, Cerkvi in državi.

Veselim se z mladino za njeno duhovno rast, a želimo tudi pomoč nam ubogim, ki porivamo voz naših slovenskih vernikov tu v zamejstvu. Naj bi nam pomagali tudi jezuiti in mladina, ki se pri njih zbira.

Kazimir Humar

FOTOGRAFSKI NATEČAJ

Uredniški odbor MLADIKE razpisuje natečaj za fotografije (po možnosti črno-bele) za naslovno stran revije. Namen natečaja je odkrivati nove talente. Tematika ni obvezna, vendar naj ustreza značaju revije (narava, okolje, letni časi, etnografija, naši spomeniki, naši prazniki).

Nagradni sklad predvideva:
100.000 lir nagrade za prvo mesto,
50.000 lir nagrade za drugo mesto
in več odkupnih nagrad po 30.000 lir.

Oblika izdelka naj odgovarja prostoru, ki je odmerjen sliki na naslovni strani MLADIKE.

Izdelke (največ tri za vsakega udeleženca) naj prijavljenci pošljejo na naslov: MLADIKA, »Fotografski natečaj 1992«, ul. Donizetti, 3 - 34133 TRST - TRIESTE, do 31. decembra 1992.

Izdelke bo ocenila komisija, ki jo sestavljajo Marjan Jevnikar, Marjan Slokar, Edi Žerjal in Sergij Pahor.

Kučan, ponovno predsednik - Kdo v vladi?

(nadaljevanje s 1. str.)

komunistov) je lahko prav tako zadovoljna z doseženimi 13%, zato je še toliko bolj zagonetno, zakaj je prvak Ciril Ribičič, v nedeljo zvečer (na sam dan volitev) odstopil. Njegov odstop je moč povezati s trditvami, da je Kučan po prvih delnih izidih že začel s pogovori o sestavi nove, leve vladne koalicije. Ribičičev odstop naj bi bil pri tem signal za približevanje Združene liste k zmagovalcem, Liberalnim demokratom. Ti so na ponedeljkovi tiskovni konferenci po svojem glavnem tajniku na izrecno novinarsko vprašanje dejansko zanikali, da bi se bili sestali s predstavniki krščanskih demokratov, in tudi posebej zanikali možnost takšne koalicije.

UGIBANJA O VLADNI KOALICIJI

Podobno je prvak krščanskih demokratov Lojze Peterle zažikal sti-

ke med strankama, potrdil pa je, da se je bil sestel z Drnovškom. Po vsem tem se zdi, da se razslojevanje v LDS (med levo in liberalno strujo) odraža tudi pri načrtovanju bodočih koalicij o levi vladni koaliciji. V nasprotju s tem je Peterle izjavil, da Slovenija potrebuje trdno vladno koalicijo in omenil možnost, da v njej nastopita SKD in LDS. Potrdil je že večkrat tudi v predvolilnem času omenjeno namero, da želi stranka definitivno biti vladna stranka. Zdi se, da takšni signali prihajajo tudi iz soseščine, predstavniki stranke pa tudi sami izjavljajo, da bo vlada imela pred Evropo pravo legitimiteto le, če bodo v njej tudi krščanski demokrati. Koalicija, ki je na prvi pogled nenahelna, bi vendarle uspela zaustaviti proces, v katerem bi se nekdanja nomenklatura v različnih preoblikah polastila vse politične in ekonomske moči.

V zvezi s tem se zastavlja tudi vprašanje, kakšne zunanje politične posledice bo imela ponovna izvolitev Milana Kučana. Predstavniki opozicije so namreč v predvolilni kampan-

ji pogosto opozarjali, kako Evropa z nezadovoljstvom gleda na izvolitev nekdanjega komuniste Iliesca v Romuniji. Nenazadnje pa utegne Kučanova izvolitev ogroziti tudi notranjepolitično področje — potem ko bo razjasnjeno ozadje afere s četverico, Zlobčevega izdajanja državnih skrivnosti in vloge Kučana pri tem ter njegove komunistične preteklosti.

Slovenija bo morala v naslednjih tednih dobiti trdno vlado s krščanskimi demokrati ali pa ji grozi, da se bo z vladavino levice osamila in tvegala predčasne volitve, morda celo prej kot v letu dni.

Leon Marc

NAROČNINA ZA LETO 1993

Letna naročnina:	
Italija	50.000 lir.
inozemstvo	70.000 lir.
zračna pošta	95.000 lir.

cena posamezne številke:
1.200 lir.

Težave mlade ruske demokracije

(nadaljevanje s 1 str.)

ja ni prešla zadostnega števila glasov in poskus o zmanjšanju vladne avtonomije je v bistvu propadel. Jelcin je pri vsem tem še uspel potrditi vlogo ministrskega predsednika Gaidara, s čimer je nedvomno utrdil svoj položaj. Kot torej vse kaže, je vsaj zaenkrat sedanji ruski predsednik ostal trdno s krmilom v roki.

Da so ruske politične razmere še vedno v nekakem ustaljenem procesu, pač ni nobena skrivnost. Če je možnost kakega državnega udara (s strani vojske oz. nekdanjih partijskih sil), verjetno bolj oddaljena, je pa res, da so druge politične sile v vrenju. Tudi sam nekdanji voditelj Gorbacov ne misli še na politični pokoj. Z obiski v tujini si namerava še vedno ohraniti nekaj več kot samo zgodovinski spomin. Prav zadnja razsodba ruskega ustavnega sodišča o delu sovjetske komunistične partije tudi kaže nekako kompromisno težnjo. Potrjuje namreč Jelcinovo

zahtevo po moralni obsodbi sovjetskih komunistov, ne gre pa v skrajne posledice in radikalne ukrepe zoper nje. Vse to pa le kaže na politična nasprotja in morda nestabilnost mlade ruske demokracije.

Ruski mislec Aleksej Homjakov, eden od ideologov slavjanofilstva 19. stol., je zapisal, da »mi (Rusi) bomo, kot smo vedno bili, resnični demokrati med drugimi evropskimi narodi...«. Danes je ruska demokracija še krhka in negotova, čeprav je pogumno vstala po padcu komunističnega režima. V teku zgodovine pa je bila ruska demokracija kaj malo prisotna, od carjev do Lenina in Stalina ter njegovih naslednikov. Upati pa je, da bo sedanja demokratizacija le našla pravo pot tudi za bodoči razvoj Rusije na poti v Evropo.

Spectator

★

Pri vojakih.
Desetar enemu od rekrutov:
»Nos imaš kot tisti nagnjeni stolp v Pizi. Od kod pa si?«
»Iz Baden-Badna.«
»Kaj, jeclaš tudi?«

Jožko Kragelj kot novomašnik

so prišli v Kobarid tudi domobran- ci. Ni bilo lahko za duhovnika živeti ob obiskih vseh treh, saj so prihajali ponoči partizani, podnevi pa nemški vojaki in domobran- ci; tudi na Livek. Pa so osumili mladega župnika, da ima zveze z Vatikanom. Nič manj kot to!

Oblasti je torej postal sumljiv in nezaželen in bi se ga radi odkrižali. Ko se je dne, 30. decembra 1948, pod noč vračal iz Kobarida domov na Livek, ga je ob poti počakal avto OZ- NE in oficir ga je povabil:

»Zdravo, Kragelj! Pojdete kar z nami.« Vstopil je v avto. Tako se je začela njegova pot po celicah partijskih zaporov. Na procesu v Tolmini so ga obsodili na smrt, nato pomilostili na 20 let, končno pa izpustili iz zaporov v soboto, 7. julija 1956. Tako so se končale te dolge duhovne vaje za mladega duhovnika.

Po izpustu iz zapora je smel po

večmesečnem čakanju v dušno pastirstvo najprej v Velike Žablje na Vipavskem, nato na Goče, v Marijino Celje, v Vrtojbo in nazadnje v Batuje. To župnijo je zapustil letos; škof Pirih ga je razrešil aktivnega dela in ustavil se je v vipavskem semenišču, kjer so ga zaposlili v knjižnici.

Jožko Kragelj je vedno čutil veselje do pisarjenja. Izdal je knjigo črtic Moja Tolminska, uredil spise župnika v Pevni Abrama Jožeta Moja Trenta, urejal je Trinkov koledar, raziskoval delo Vinka Vodopivca, pisal črtice in sedaj menda piše tudi Spomine na dijaška leta. Poleg tega je priznan govornik, ki so ga vabili in še vabijo ob raznih priložnostih.

G. zlatomašnik, hvala ti za vse, kar si dobrega napisal in povedal. Bog naj te ohrani še dolgo, da boš še kaj lepega napisal in vzpodbudnega povedal.

K.H.

Prve slovenske božične znamke

Pred letošnjim adventom je slovenska pošta prvič v svoji zgodovini izdala božični znamki, s katerima bodo v matici popestrili božično-novoletna voščila sorodnikom in prijateljem doma in po svetu. S svojima prvima božičnima znamkama se naposled tudi Slovenija pridružuje vsem tistim civiliziranim državam na vseh celinah, ki pred božičnimi in novoletnimi prazniki izdajajo priložnostne poštne znamke v počastitev Gospodovega rojstva.

Na znamki za 6 tolarjev je motiv znanih slovenskih jaslic, na znamki za 41 tolarjev, za pisma namenjena v tujino, pa vitraž (slika na steklu) iz bovške podružnične cerkve Sv. Device Marije.

Izbira zadnjega motiva ni bila naključna: najstarejši ohranjeni pisni dokument, s katerim je papež Celestin potrdil pravice bovške župnije, je namreč označen z datumom, 24. november 1192. Bovška cerkev Sv. Device Marije je znana tudi po freskah znamenitega slikarja-mojstra Jerneja iz Loke, ki nosijo letnico 1530 in so bile restavrirane pred sedmimi desetletji, leta 1923.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

Izšla je redna knjižna zbirka za leto 1993:

- Koledar 1993** - zbornik o preteklem in sedanjem dogajanju med nami, eseji in članki o gospodarskih, kulturnih in znanstvenih vprašanjih ter delovanju naših društev.
- Vinko Beličič - Leto odmrznitve.** Literarno pričevanje o političnem dogajanju v Sloveniji in osebna doživetja umetnika, ki se je po skoraj pol stoletja ponovno vrnil domov in našel nov svet.
- Andrej Prebil - Aravkanija.** Pričevanja slov. lazarista, ki deluje med Indijanci Mapuče v Čilu. Knjigo izdajamo ob 500-letnici odkritja Amerike.
- Alojzij Novak - Črniška kronika.** Gre za dragocen dokument o zgodovini Vipavske doline in Goriške v letih druge svetovne vojne in po njej. Knjigo je za zbirko Naše korenine pripravil zgodovinar mag. Boris Mlakar. Opremil jo je s tehtno študijo in bogatim aparatom opomb.
- Primorski slovenski biografski leksikon** - 18. snopič. Delo urejuje prof. Martin Jevnikar. V tem snopiču se konča redni del tega dragocenega enciklopedičnega dela in se začnejo Dodatki vse do prvih gesel osebnosti z začetnima črkama Br.

Izšla je
**tretja številka
PASTIRČKA**
z zelo zanimivo
vsebino. Vsem ta lepi
in živahno pisan list
toplo priporočamo.

Preobrat v videmski Cerкви do Slovencev

Položaj Slovencev in slovenskega bogoslužja za časa fašizma v Beneških dolinah je plastično orisal Fran- ce Bevk v Kaplanu Čedermacu. Šlo je za čase, ko je fašistična oblast prepovedala uporabo slovenskega jezika v cerkvi in pri katehezi. Videmska kurija z nadškofom Nogaro je vse to pasivno gledala in ni v obrambo naravnih pravic vernikov mignila niti z mezincem. Za Nogaro je prišel nadškof Zaffonato, sličnega kova. Četudi je prišel v Videm že po vojni, v novih demokratičnih časih, se stališče do slovenščine v cerkvi ni prav nič spremenilo. Ob prvem pastoralnem obisku v teh dolinah je prepovedal moliti vero v domačem slovenskem jeziku. Na to smo spomnili zato, da vidimo kako velikan- ski korak v dobro beneških Slovencev je storila sedanja videm- ska kurija in nadškof Battisti.

Letos prve dni marca so imeli v Čedadu srečanje med Slovenci in Furlani na temo »Slovenci in Furlani v Furlaniji. Srečanje dveh narodov o vraščanju kulture v vero«. Razprave s tega srečanja so sedaj izdali v knjigi ter knjigo predstavili v Čeda- du v ponedeljek, 23. novembra, na sedežu špeterske občine. Navzoča sta bila nadškof Battisti ter pomožni škof Brollo, urednik tednika La Vita Cattolica don Duilio Corgnani, iz Gorice ravnatelj zavoda ISIG, špeter- ski župan Marinig in seveda zastopniki beneških Slovencev, med njimi dr. Marino Qualizza.

Po pozdravih je imel besedo nadškof Battisti. Dejal je: »Temeljna pravica človeka in manjšine je prava do obstoja, ki ne prihaja niti od države niti od Cerkve, pač pa od Boga. Dolžnost države in Cerkve je, da to pravico priznava, jo zaščiti in udejanita. Kultura slovenske manjšine v Benečiji predstavlja dragoce- no bogastvo za Furlanijo in širše kraje...« In še marsikaj je izjavil vi-

demski nadškof, ki tudi s tem potrjuje, da je res katoliški škof in ne »vescovo italiano«, kot kak njegov predhodnik.

Nadškofove besede je še bolj podčrtal dr. Qualizza v svojem posegu. Postavil je nekaj praktičnih pobud, predvsem naj se v cerkev znova vrne molitev in petje v domačem jeziku in se obudijo verske navade v Beneških dolinah.

Res, velik korak je storila videm- ska Cerkev, da bi le ne bilo prepozno.

Adventni čas

V splošnih določbah o bogo- služnem letu in koledarju Rimskega misala beremo: »Adventni čas ima dvojen značaj: je čas priprave na slovesno praznovanje Gos- podovega rojstva, ko se spominjamo prvega prihoda bož- jega Sina med ljudi, hkrati je to čas, ko to spominjanje usmerja naša srca k pričakovanju drugega Kristusovega prihoda ob koncu časov. Na ta dva načina stopa adventni čas pred nas kot čas po- božnega in veselega pričako- vanja.«

»Takšno pričakovanje nujno dela človeka pripravnega in spre- jemljivega za sodelovanje z bož- jo milostjo. Bogoslužje adven- tnege časa pa budi v nas tudi za- vest grešnosti. Opominja nas, naj se s premagovanjem poželenja in prostovoljno pokoro vadimo v po- globljenem premišljevanju in zbranosti, da nas more prepeljati tisto živo hrepenenje po vrnitvi k Bogu, ki nas edini more s svojo milostjo rešiti greha in njegovih posledic.« (F. Oražem).

To so lepe misli in iz njih se mo- re marsikaj razbrati. Predvsem to: kakšna bo moja priprava na Božič?

Ali se bom bolj zavzel za božjo službo? za iskreno spoved?

V današnjem času je Božič že skoraj izgubil krščanski značaj. Postal je praznik svetnega veselja, luči in darov.

Poskrbimo torej, da ne bo to veljalo za nas, za vsakega izmed nas. Naj bo Božič praznik resnič- nega krščanskega veselja, ki ga krepi ljubezen do Boga in do bližnjega.

e.l.

Cambio Isontino Menjalnica

Menjalnica in prodaja tujih val- lut ter slov. tolar, hrv. dinar, madžar. florint, travel cheques, eurocheques.
Urnik od ponedeljka do sobote:
8.30 - 13.30 - 14.30 - 18.00.
Gorica - Corso Verdi, 56
Tel. 0481/536322
Fax: 0481/531210

Hranilnica in posojilnica Opčine - Trst razpisuje

usposobljenostne izpite za uradnike/ce v smislu 6. člena kolektivne delovne pogodbe za uslužbenca hranilnic in posojilnic.

Trenutno je nepokrito eno delovno mesto.

Pogoji za pripustitev k usposobljenostnemu izpitu so naslednji:

- fakultetna diploma iz ekonomije ali prava oziroma diploma, ki je po obstoječih predpisih enakovredna z oceno vsaj 90/110;
- starost: največ 40 let;
- program usposobljenostnega izpita predvideva slovensko in itali- jansko pismeno nalogo splošne gospodarske ali finančne narave oziroma iz knjigovodstva ali bančnega poslovanja in ustni razgo- vor. H kolokviju bo pripuščten, kdor bo prejel pozitivno oceno pri pismenih izdelkih. Ustrezna navodila so na voljo v tajništvu Hranilnice in posojilnice.
- prošnjo na nekolokovanem papirju je treba predložiti, osebno ali po pošti, v tajništvu Hranilnice in posojilnice do 31. decembra 1992.

Čas razporeda izpitov bo naknadno javljen.

Po zaključnih izpitih bo izpitna komisija predložila upravnemu svetu Hranilnice in posojilnice seznam pozitivno ocenjenih, iz katere- ga se bodo črpali novi uslužbeni.

Upravni odbor

Svetovni slovenski kongres pred Slomškova proslava v Bazovici

dolgoročnimi nalogami

Na svojem zadnjem srečanju v Gorici je deželni odbor Svetovnega slovenskega kongresa v prvi vrsti ugotovil, da se dogodki po Evropi in zadnje čase tudi pri nas odvijajo izredno hitro. Vojna na ozemlju bivše Jugoslavije, ki se utegne celo razširiti; izbruh nasilja v deželah zapadne Evrope; ogrožanje načel osimskega sporazuma, ki postavlja slovensko manjšino v Italiji pred dodatne in prav gotovo nelahke naloge; in ne nazadnje volitve v Republikli Sloveniji — že vsaj ti pre-rezi prepričljivo ponazarjajo dinamično časa, ki ji je še kako podvržen tudi slovenski narod: v matični domovini, v zamejstvu in izseljeništvu. Svetovni slovenski kongres je na srečo z mednarodnim priznanjem Republike Slovenije izpolnil nekaj temeljnih točk programa. Odpirajo se tako zvane dolgoročne pobude, ki pa zahtevajo globlje analize in kate-rih cilj je seveda povezovanje oziroma občutek povezanosti prav vseh različnosti slovenskega naroda, od geografskih do dobesečno političnih. Dolgoročne naloge Svetovnega slovenskega kongresa so v bistvu moralnega značaja in jih je nujno sproti ugotavljati iz številnih novih situacij v spremembah časa. Dokopati se je treba do jasnih stališč, ki na plemenit način bogatijo slovenstvo, istočasno pa niso obremenjeni z nikakršnim pokroviteljstvom. V tem smislu deželni odbor ob napetostih ob meji ugotavlja dejstvo, da se velja pripraviti na dolgotrajnejše stanje te vrste. Italija pravzaprav nekaterih svojih vprašanj konca druge svetovne vojne še ni rešila, ali vsaj tega niso storile vse politične sile. Očitno je tudi dejstvo, da te sile mladih držav, kot sta Slovenija in Hrvaška, ne jemljejo dovolj resno in spoštljivo, gotovo ne toliko kot bivše Jugoslavije. Na dlani je, da možnost tega dejstva postavlja slovensko manjšino v težak položaj, ki pa seveda lahko pomaga k večjemu občutku narodnostne solidarnosti in temu primerne politične naravnosti. Verjeti je mogoče v močnejše vzpostavljanje tako organizirane manjšine, ki si bo v času spreminjanja sveta zagotovila še boljše in ustrežnejše pogoje za lasten razvoj in sožitje z drugimi narodi.

Deželni odbor Svetovnega slovenskega kongresa bo konec januarja pripravil posvet oziroma srečanje, ki naj bi zajelo tukajšnje članstvo kakor tudi predstavnike iz Republike Slovenije oziroma bližnjih regij onstran meje, da bi skupaj poiskali znamenja prihodnjega razvoja bodisi v Evropi bodisi pri nas, bodisi v odnosu na stanje slovenskega naroda kakor tudi v odnosu na samo organizacijo in njene naloge. Dosti podatkov govori o možnosti precej spremenjene organizacije in novega področja globljih in tehtnejših ciljev. Seveda pa je še ob tem ogromno pomembnega operativnega dela, kjer velja omeniti predvsem zakon o državljanstvu, ki še ni zadovoljivo izboljššan, ter zakon o posebnem statusu Slovenca brez državljanstva, ki se še posebno tiče zamejstva. Stiki z ministrom za Slovence po svetu Jankom Prunkom ter generalnim konzulom Jožetom Šušmeljem so v tem smislu izrazito obetavni, prav tako tudi želja po vzpostavitvi stika s Slovenci v Milanu in Rimu. Za obisk v Milanu je svojo pomoč zagotovil tudi škof vikar Oskar Simčič. Ne nazadnje se bo deželni odbor priključil humanitarni pobudi Konference Svetovnega slovenskega kongresa za Slovenijo, ki je skupaj z odgovarjajočimi ministrstvi prispevala k odhodu Slovencev iz razrušenega Sarajeva.

Deželni odbor Svetovnega slovenskega kongresa

Dekliška pevska skupina »Vesela pomlad« poje na Slomškovi proslavi

Zadnje dni meseca novembra, ob obletnici rojstva velikega škofa Antona Martina Slomška, se leto za letom zvrstijo proslave v njegovo čast vse od zgraditve mladinskega doma v Bazovici, ki je tudi po njem imenovan.

V nedeljo popoldne je bilo v Slomškovem domu domače, slovesno in prijetno. Dvorana je sprejela veliko Slomškovih občudovalcev; žal pa je bil odziv domačinov in faranov nasploh izredno skromen. Ali temu botruje sramežljivost? Ali morda pičlo poznanje Slomška samega in njegovega izredno velikega in pomembnega dela za slovenski narod?

Najprej je pozdravil občinstvo in izvajalce Aleksander Mužina, ki je podal jedrat prerez Slomškovega dela. Prebral je nato brzojavko postulatorja Maksimiljana Jezernika iz Rima kot tudi pismo s pozdravi velikega in temeljitega Slomškovega poznavaleca, mariborskega škofa dr. Franceta Krambergerja. Občinstvo in prireditelji so to pozornost naših strokovnjakov sprejeli z veliko zadovoljenostjo.

Slomšek sam je bil velik ljubitelj pesmi. In ta ni smela manjkati na tej prireditvi. Z velikim poletom in tankočutnostjo ter smislom se je to pot odrezal mladinski zbor z Opčin »Vesela pomlad«, ki je pod vodstvom neumornega Franca Pohajčarja odprl in zaključil slovesnost z devetimi pesmimi raznih slovenskih pesnikov in skladateljev, letošnjih jubilarov.

Dijakinja pedagoškega liceja Anton Martin Slomšek iz Trsta Suzana

Prof. A. Rebula predava o Slomšku

Bambi je prikupno podala nekaj Slomškovih pesmi, rekov in zapisov.

Višek večera pa je nedvomno predstavljala slavnostni govornik, pisatelj Alojz Rebula, ki je prav letos izdal knjigo ali bolje rečeno hagiografijo o Slomšku z naslovom Pastir prihodnosti. V zanj značilnem vznesenem slogu nam je podal prerez Slomškovega življenja z vsemi tegobami in nam na prikupen način predložil, če je bilo potrebno, res velike zasluge tega nenadkriljivega Slovenca, ki je še danes aktualen. V opomin so nam izzvenele tri vrline tega korenitega Štajerca: nacionalnost, kultura in njegova svetost. Pisateljevo spontano podajanje in njegov zanos kot tudi lepo petje ter recitacije so pri občinstvu naleteli na izredno odobravanje.

Škofova razprava o Slomšku

Pred sklepno prireditvijo bogatega Slomškovega triletja 1989-1992, na Slomškovo nedeljo, 27. septembra, v mariborski stolnici sv. Janeza Krstnika, zasluži posebno pozornost razprava škofa dr. Franca Krambergerja z naslovom Anton Martin Slomšek — življenje in delo, objavljena v Časopisu za zgodovino in narodopisje, ki izhaja v Mariboru. Šesti Slomškov naslednik na sedežu lavantinsko-mariborske škofije predstavlja neponovljivo življenjsko pot svojega velikega vzornika in predhodnika. Največje Slomškovo pastoralno in obenem narodnostnozgoovinsko dejanje je bil po sodbi pisca prenos sedeža lavantinske škofije iz Št. Andraža na Koroškem v Maribor leta 1859.

Škof Kramberger v svoji razpravi posebej poudarja, da je s tem dejanjem Slomšek zbral skoraj vse Slovence na spodnjem Štajerskem v novi, slovenski škofiji ter jim ohranil ve-

Iz pastirskega lista goriškega nadškofa o družini

Veliko je stvari, ki zlasti v današnjem času vplivajo na življenje družin, zato bomo v teh letih bolj podrobno o njih razpravljali in tako uresničevali naš pastoralni načrt.

S tem pastirskim pismom bi rad bil v pomoč našemu pastoralnemu svetu in vsaki župniji, da bodo sodelovali pri obnovi naših družin. Pišem vam z morskega obrežja in v spomin mi prihaja stari Plutarhov rek: »Veslati moramo.« Tudi mi moramo zavestati z našim programom o družini in sicer pogumno, vztrajati in nena-veličano, da bomo prinesli vsem ljubezen do Kristusovega evangelija, porast duhovnosti in tako tudi jasnost in upanje v proučevanje nauka Cerkve.

Iz pregleda pastirskih načrtov teh zadnjih let lahko ugotovimo naslednje: v izvedbi pastoralnih načrtov smo naleteli na mnogo težav. Glavni sta bili: duhovniki in laiki so težko sprejemali novosti v običajno župnijsko delo in življenje in vsi, škof, škofijski sveti, dekani, župniki in razne ustanove so delali brez tako potrebne medsebojne povezave.

maf

ro, jezik, kulturo, narodnost, skratka dom in rod. Na zemljevidu Evrope je že takrat trajno zarisal severno slovensko mejo, ustavil je tudi neusmiljeni val pomemčevanja in rešil nad 200 tisoč Slovencev, da so ohranili svojo identiteto.

Svojo razpravo, ki obsega kar 22 strani, škof Kramberger sklene z ugotovitvijo, da je bilo Slomškovo delo, naj je bilo zasebno ali poklicno, pastoralno ali literarno, namenjeno vsemu slovenskemu ljudstvu: podeželskemu in mestnemu človeku, preprostemu in izobraženemu, mladini in njenim vzgojiteljem. Vse je svetniški škof A.M. Slomšek vodil k duhovno-moralnim vzorom, k poglobljenemu verskemu in narodnostno zavednemu življenju.

Povzetek razprave škofa Krambergerja Anton Martin Slomšek — življenje in delo, je objavljen v nemščini, izvleček pa v angleškem jeziku.

iv

Nova Agencija

Nove Priložnosti

Banca Agricola - Kmečka banka v Gorici odpira novo agencijo v mestu.

Nova priložnost na uslugo Vašim potrebam in več: na razpolago smo tudi ob sobotah zjutraj z vsemi uslugami, vključno s storitvami za tujino.

Med ostalimi ponudbami: obširno parkirišče, Bancomat 24 ur na dan, menjalnica.

Nova agencija, nove priložnosti, pričakujemo Vas.

V Gorici
Mejni prehod pri Rdeči hiši - Ulica Kugy, 22

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

